

njanje ljudi s funkcijo gozdov (npr. v gozd-
nih informacijskih centrih) in z našim sona-
ravnim gozdarstvom ter o gozdarskih inšti-
tucijah nasploh; o tem se lahko še posebej
veliko naučimo v ZDA.

- Ameriške izkušnje kažejo, da je (nepro-
fitno) trženje rekreacijske in turistične funk-
cije gozdov zelo pomembno. Žal pri nas s
tem niti še nismo začeli, imamo pa za to že
zagotovljene določene predpogoje. Tudi to
je lahko dodatni vir dohodka, ki naj bi se
vračal nazaj v gozd (za opremljanje in vzdr-
ževanje učnih poti, rekreacijske infrastruk-
ture, za ekološko vzgojo in izobraževanje,
seznanjanje javnosti, ipd.). Lep primer tega
je npr. upravljanje kampirnih prostorov v
državnih gozdovih v ZDA, ki je sedaj celo
koncesionirano.

- Zmanjševanje gospodarske funkcije
gozdov je očitno tudi ameriški trend. Eko-
nomske zakonitosti v gozdu pa lahko igrajo
tako negativno kot tudi pozitivno vlogo.
Slednja je v gozdovih v območju Rocky
Mountains izražena v celoti, saj zaradi nee-
konomičnosti tu praktično ni sečenj. Goz-

dovi so namreč v celoti prepuščeni narav-
nemu razvoju. Tudi v Sloveniji bo ekonom-
ske zakonitosti potrebno v prihodnje glede
tega bolj upoštevati. V težjih rastiščnih ter
ekoloških (in s tem tudi spravičnih) razme-
rah, kjer je gospodarska funkcija manj po-
membna, bo zato treba gozdove tudi pre-
puščati naravnemu razvoju.

VIRI

1. CSU in USDAFS 1996: 12th International Se-
minar on Forest and Natural Resources Admini-
stration and Management. Colorado State Univer-
sity Fort Collins in USDA Forest Service Washing-
ton. Seminarsko gradivo.
2. Knight, L. R. 1996: Aldo Leopold, the Land
Ethic, and Ecosystem Management. J. Wildl. Ma-
nage. 60(3):471-474.
3. MCPFE 1993: Ministerial Conference on the
Protection of Forests in Europe, 16-17 June 1993
in Helsinki. Sound Forestry - Sustainable devel-
opment. Documents, 56 s.
4. USDAFS 1995: Strategic Plan for Internatio-
nal Cooperation USDA Forest Service, Washing-
ton, 20 p.

GDK: 9:(73)

Razmišljanje o študijskem potovanju po ZDA

Primož ILEŠIČ*

Jeseni 1996 smo predstavniki Zavoda za
gozdove Slovenije odšli v ZDA na povabilo
Washington State University, Department
of Natural Resources Sciences oziroma
Gozdarske svetovalne službe - Cooperati-
ve Extension. Naš namen je bil pridobiti
informacije in spoznanja o načinih izobra-
ževanja lastnikov gozdov in javnosti v ame-
riški zvezni državi Washington. Program na-
šega študijskega potovanja je bil izredno
bogat in poučen. Opravili smo veliko število
delovnih pogovorov z odgovornimi oseba-
mi za posamezna področja gozdarstva, z
gozdarskimi svetovalci in obiske na krajev-
nih uradih izpostave državnega urada za

naravne vire - Washington State Depart-
ment of Natural Resources. Pogovarjali
smo se s predstavniki zasebnih svetovalnih
firm, spoznavali smo vlogo gozdnih požar-
ov v procesu naravne obnove gozda, og-
ledali smo si domiseln način terenskega
spravila lesa s konji in se seznanili z nači-
nom in organizacijo kmečkega turizma v
ZDA. Na Washington State University smo
se pogovarjali z njenimi predstavniki, z izo-
braževalci in voditelji programov dela z otro-
ki, obiskali smo dekana in direktorja in pre-
davali študentom o slovenskem gozdarstvu
ter jih seznanili z vlogo ZGS. Naš program
je vseboval tudi pogovor o reševanju spor-
nih situacij med različnimi interesnimi sku-
pinami na področjih ekonomike, ekologije
in sociologije. Ogledali smo si učni gozd
in se pogovarjali s predstavniki državnega

* P. I., dipl. inž. gozd., Zavod za gozdove Slo-
venije, 1000 Ljubljana, Večna pot 2, SLO

urada za naravne vire in z gozdarskimi sociologi. Zelo poučni so bili pogovori o izobraževanju in poučevanju otrok, kakor tudi seznanjanje s problematiko varstva in varovanja populacij prosto živečih divjih živali oziroma zagotavljanja njim primernih habitatov. Udeležili smo se večernega sestanka z lastniki gozdov, na katerem so lastniki gozdov sami predstavili svoje izdelke in dosežke pri delu z gozdom, na primer gojitvene načrte. Z dekanom fakultete v Seattlu smo se pogovarjali o organizacijskih vprašanjih in se seznanili z različnimi računalniškimi možnostmi vizualizacije pokrajine in raznimi drugimi oblikami računalniških simulacij in vizualnih grafik. Študijsko potovanje smo zaključili z ogledom nacionalnih parkov v zahodnem delu ZDA.

V ameriškem družbenem in kulturnem sistemu je posvečena velika pozornost varovanju človekovih pravic, spoštovanju osebe, njene nedotakljivosti in spoštovanju lastnine. Poudarjene so polna svoboda, polna odgovornost in spoštovanje drugačnosti. Glede ekonomskega sistema je potrebno podčrtati izreden vpliv tržnega gospodarstva na celotno družbeno življenje. Vse je podrejeno zahtevam tržišča, konkurenčnosti, boju za kupca. Ideje o subvencioniranju posameznih področij gospodarstva v ZDA niso priljubljene, ker je vprašanje ravnanja z denarjem davkoplačevalcev zelo občutljivo.

Gozdarstvo je v ameriški zvezni državi Washington organizirano na 4 različne načine:

- kot federalna gozdarska služba, ki skrbi za zvezne gozdove – USDA Forest Service;
- kot svetovalna gozdarska služba, ki je organizirana v sklopu Washington State University-Cooperative Extension;
- kot državni urad za naravne vire – Department of Natural Resource Sciences, ki se ukvarja predvsem z nadzorom izvajanja del v gozdovih in
- kot zasebne organizacije, ki se ukvarja s celotno organizacijo gozdarskega poslovanja – Association of Consulting Foresters.

Naloga gozdarske pospeševalne službe je predvsem v dajanju kakovostnih informacij, svetovanju in v izobraževanju lastnikov gozdov ter vzdrževanju baz podatkov, ki so v zvezi z gozdom. Pospeševalna in svetovalna služba je organizirana v sklopu

Washington State University, ki ima svoje izpostave po celotni državi Washington. Cilj delovanja službe je pomoč lastnikom in javnosti pri uporabi znanja in strokovnih dosežkov v praksi. V ta namen potrebujejo dobro izobražen in kvaliteten strokovni kader, ki zna nastopati prepričljivo, tako, da lahko uspešno svetuje lastnikom. Zato zelo skrbno izbirajo kadre. Poleg strokovnosti so zahtevane govorne in komunikacijske sposobnosti, sposobnost izražanja, pisanja in primerno obnašanje. Vsebinsko izobraževanje lastnikov obsega tudi organiziranje tečajev s področji:

- gospodarjenja in upravljanja z gozdom in naravnimi viri;
- gojenja (redčenje, obvejevanje) in varstva gozdov (bolezni, požari);
- tehnologije dela v gozdu in gozdnih prometnic;
- habitatov za divje živali;
- ohranjanja kvalitete tal in rastišča;
- gozdne ekologije;
- sečnje in spravila;
- ohranjanja kvalitete voda;
- gozdnih proizvodov;
- prodaje lesa;
- in drugih sorodnih dejavnosti.

Washington State University oziroma svetovalna služba te univerze dobiva denarna sredstva pretežno od raznih institucij in firm, z oglaševanjem v časopisih in z izdajanjem publikacij.

Lastnike gozdov in javnost neposredno poučujejo posamično, skupinsko (skupine po 50 ljudi) ali pa posredno z audio-kasetami, video-kasetami, CD itd. Najprej razmislijo, za katero skupino naj pripravijo napotke in kakšen učinek želijo doseči. Potem posameznim skupinam ponudijo razlage v primerni obliki in vsebini. Pomemben je način predstavitve, pri katerem mora gozdarski svetovalec ostati nevtralen. Gozdar nastopa predvsem kot javni delavec. Zato mora poznati dogajanja v lokalni skupnosti in na terenu. Veliki lastniki so pomembni zaradi velikosti površine gozda, majhni lastniki pa so enako pomembni, ker predstavljajo potencialne volilne glasove. Velik poudarek dajejo delu z mladino, v tem sklopu je program 4H (Head, Heart, Hands, Health) – glava, srce, roke, zdravje, ki uči in vzgaja otroke prek raznih dejavnosti v naravi in z ročnim delom. Gozdarji so močno povezani s šolo, posameznimi družinami, tudi s

cerkvenimi organizacijami. Delujejo profesionalno, pri delu pa jim pomagajo prostovoljci. Gozdar tako nastopa tudi v vlogi učitelja. Dobro mora poznati ekonomsko tržne in socialne razmere območja, kjer deluje. Biti mora strokovno usposobljen za razumevanje sporov in tudi za njihovo reševanje. Na srečanjih, ki smo jih imeli z različnimi predstavniki Washington State University, je bilo izraženo tudi mnenje, da so sestanki del učnega procesa. Zaradi lažjega reševanja sporov je potrebno najprej pridobiti stališča članov, ki sodelujejo na sestankih. Pri delu z lastniki gozdov je gozdar zaželen kot koordinator dela med različnimi organizacijami, ki delujejo na terenu, in predstavlja programe za lastnike (npr. lastnikom gozdov pošlje kartico z vprašalnikom, kaj želijo, gre med ljudi in se zanima za njihovo delo, saj se zaveda, da ljudje sami ne bodo prišli k njemu).

Temeljna izkušnja s potovanja po ZDA je, da se moramo gozdarji v prihodnosti bolj obrniti tako k lastnikom gozdov kakor tudi k davkoplačevalcem, da moramo podrobno raziskati in ugotoviti njihove potrebe ter jim pomagati pri uresničevanju njihovih želja. Pri načrtovanju (gozdnogospodarskem in drugem) je potrebno zagotoviti uravnoteženost med načrtovanjem na območnem nivoju in načrtovanjem na centralnem nivoju. Glede samega načina komuniciranja z lastniki in javnostjo, velja, da pomeni pri predstavitvi 50% njena vsebina, 50 % pa način pogovora. Zato bomo morali načinu predstavitve v prihodnosti posvetiti več pozornosti in si pridobiti lastnosti, ki so potrebne za delo s strankami: vljudnost, učinkovitost, odprtost, pomoč bližnjemu in nevtralnost. Ljudem se bomo morali znati bolj približati, se naučiti spoznavati njihove potrebe in jim ustreči. Spoznati moramo, da se lahko učimo od vsakega človeka, saj

ima vsakdo izkušnje in lahko predstavlja za nas vir znanja.

Na podlagi izkušenj, ki smo jih pridobili na študijskem potovanju po ZDA, menimo, da je na Zavodu za gozdove Slovenije potrebno nameniti izobraževanju še večjo pozornost kot do sedaj. Izobraževati je potrebno lastnike gozdov, zaposlene ljudi v Zavodu in javnost. Izobraževanje na vseh ravneh postaja za nas gozdarje priložnost in potreba, če hočemo obstati v pogojih konkurence, ki bo postala z vstopom Slovenije v EU še ostrejša. Še bolj kot do sedaj moramo iti med ljudi, se zanimati za njihove potrebe in se truditi ljudem ustreči. To velja tako za potrebe lastnikov gozdov kot tudi za potrebe širše javnosti. Opogumlja in navdušuje nas spoznanje, da ni strokovnega področja, kjer ljudem ne bi mogli svetovati na demokratičen in sproščen način. Področje svetovanja ni omejeno strogo na gozdarsko stroko, ampak vključuje tudi druga »mejna« področja, npr. ekonomsko in pravno svetovanje, svetovanje s področja lovstva, računalništva itd. Odprte so široke možnosti za svetovanje glede davčnih pritožbin, cen lesa, zavarovanja, izobraževanja itd.

Prepričan sem, da je naše študijsko potovanje veliko prispevalo k navezavi koristnih stikov med ameriško in slovensko gozdarsko službo. Zaposleni na Zavodu za gozdove Slovenije se lahko pri tem sodelovanju veliko naučimo o organizaciji, tehnikah in načinih svetovanja in izobraževanja lastnikov gozdov in javnosti. Naša stran pa lahko ameriški ponudi kvalitetno izobraževanje s področja dela z gozdom, predvsem v strokovnem, ekološkem in sonaravnem smislu. Interes in potreba sta bili z ameriške strani že izraženi. Z naše strani se bo potrebno organizirati v tem smislu in ameriškim gozdarjem ponuditi tovrstne storitve.